

NAGY CSILLA
PRIVÁT DIALEKTIKA

NAGY CSILLA

PRIVÁT DIALEKTIKA
VÁLOGATÁS A PENGE-KRITIKÁKBÓL

MADÁCH EGYESÜLET
POZSONY, 2020

A könyv megjelenését
a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kulturális Alapja támogatta

Realizované s finančnou podporou
Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

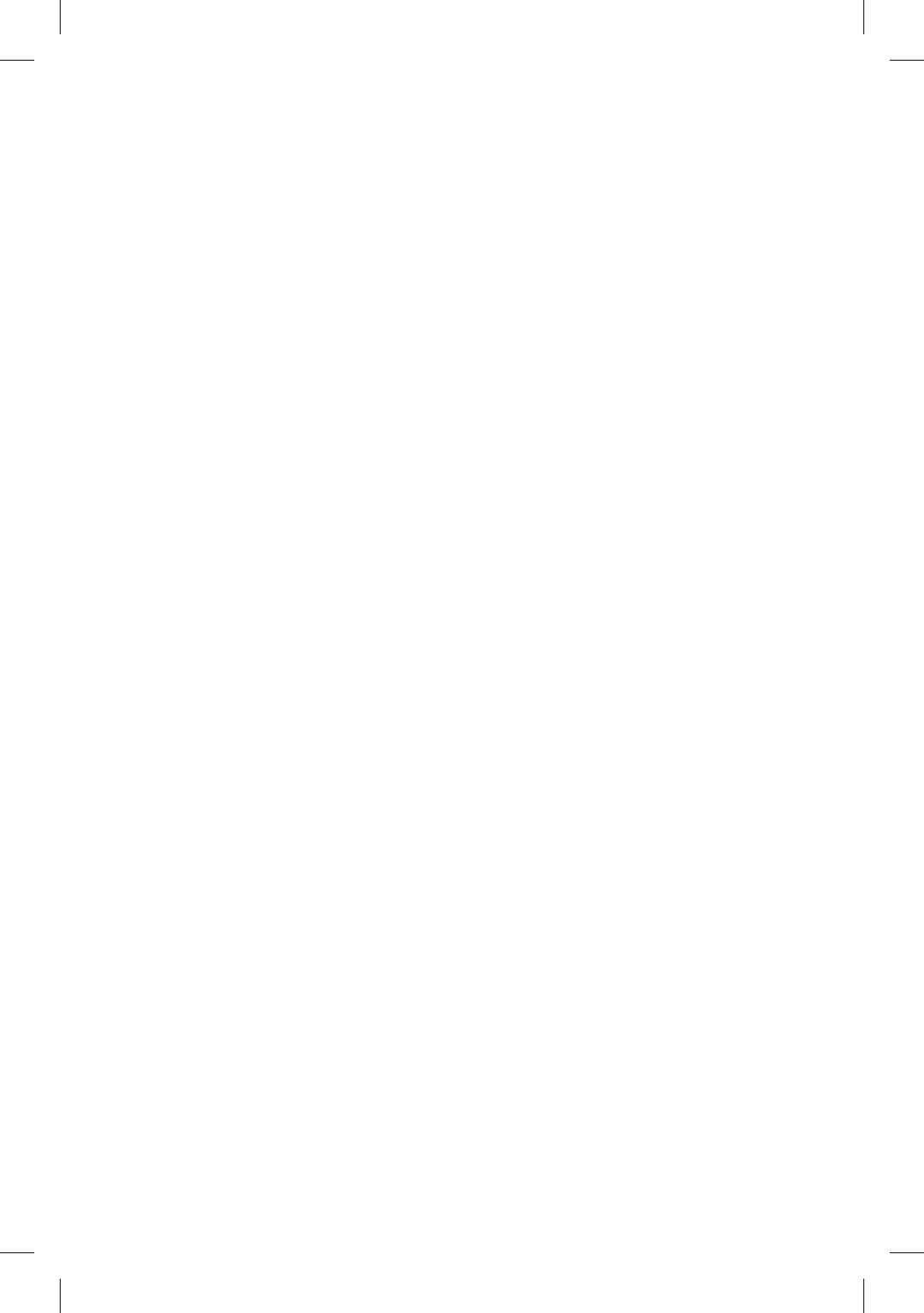
© Nagy Csilla, 2020
© Madách Egyesület, 2020
ISBN 978-80-89833-16-0

TARTALOM

Előszó	9
Privát dialektika (Tőzsér Árpád: Lélekvándor)	11
Túláságosan emberi (Takács Zsuzsa: A Vak Remény)	14
Rétegek (Térey János: Nagy tervekkel jöttem Rosmersholmba)	16
„pengével a szavakról...” (Varga Mátyás: parsifal, parsifal)	18
Számvetés (Erdős Virág: Ötven plusz)	20
A versen túli (Tóth László: Wittgenstein szövivője, avagy Mondatok a 'mondatlan' és 'mondhatatlan' regényéhez)	22
Nem (Peer Krisztián: Nem a sajátod)	24
World of Conquest (Kerber Balázs: Conquest)	26
Töréspontok (Izsó Zita: Éjszakai földet érés)	28
A líra logika (Vajna Ádám: Oda)	30
Isten szendvicse (Gyukics Gábor: Végigtapint)	33
Fényárnyék (Varga Zoltán Tamás: A fényrajzoló)	36
„Harsogó fűvű kert” (Veres Erika: Duett a sárban)	38
A hajlékonyság ára (Forgács Miklós: Latex búslakodó)	40
Eseményhorizont legóból (Dékány Dávid: Dolgok C-hez)	43
Kontextus és lehetőség (Kemény Gabriella: Zsebuniverzum)	45
Tradíció és technika (Mogyorósi László: A szerelem valami más)	47
Tömitések és illeszkedések (Fellinger Károly: Szimering)	49
„laza labirintus” (Tandori Dezső: JAJ-kiállítás)	51
A pisztoly nem hord lefelé (Péterfy Gergely: A golyó, amely megölte Puskint)	54

Erős pályakezdés (Forgács Péter: Szuperhold)	57
Sújtólég (Juhász Tibor: Salgó blues)	59
Tükrök, prizmák (Szalay Zoltán: Faustus kisöccse)	61
Egyensúlygyakorlatok (Rácz Boglárka: Végpóz)	63
Saját mez (Csepelyi Adrienn: Belemenés)	65
Testes, erős (Kálmán Gábor: Nova)	67
Viszonylagos erő (György Norbert: Átmeneti állapot)	69
Kihalni Esélyes (Margaret Atwood: MaddAddam)	71
Egy séta rögzítése (Szászi Zoltán: Séta vidéken)	74
Utolsó vágás (Kőrössi P. József: Naplóromok. Ücsörgünk a kávéházban Réz Palinál)	76
Alternatív kánon (Szlovákiai magyar szép irodalom 2011)	79
Részarány (Szlovákiai magyar szép irodalom 2018)	82
Málna, vanília, cián (Mosonyi Aliz: Magyarmesék)	84
Túl, fenn, északon (Varró Dániel: A szomjas troll)	87
Állati kísérletek (Markéta Baňková: Szarka az entrópia birodalmában)	89
Utazás a gyerekirodalomba (Lovász Andrea [szerk.]: Navigátor. Kortárs gyerekirodalmi lexikon)	92
Hiánypótló, kiváló (N. Tóth Anikó: A varietas öröme. Beszélgetések írókkal)	94
Rítus és stratégia (Géczi János – Csányi Vilmos: Őszi kék. Élet, történet, rekonstrukció)	96
Újjászületések (Agněša Kalinová – Jana Juráňová: Hét életem)	98
Vakfegyelem (Brunhilde Pomsel, Thore D. Hansen: Goebbels titkárnője voltam)	101
Irodalomtörténet útközben (Kulcsár Szabó Ernő: Költészet és korszakküszöb)	103

Az irodalom mintázata (Németh Zoltán: Hálózatelmélet és irodalomtudomány)	106
Kaleidoszkóp (Kricsfalusi Beatrix, Kulcsár Szabó Ernő, Molnár Gábor Tamás, Tamás Ábel [szerk.]: Média- és kultúratudomány)	108
Test, írás, olvasás (Földes Györgyi: Test-szöveg-test)	110
Az olvasó esélye (Molnár Gábor Tamás: Visszacatolások)	112
2 in 1 (Borgos Anna: Holnaplányok)	114
Félig siker (Szalai Zsolt: Sem.Rendszer. A nyelv színe-változása Vass Tibor költészetében)	116
Háttérrajzok (Pető Andrea: Láthatatlan elkövetők)	118
Kádárfolyam (Majtényi György: Egy forint a krumplis lángos. A Kádár-kor társadalma)	120
Térbe rajzolt társadalom (Tamáska Máté. Társszerk. Kricho János, Sekan János, Szűts István Gergely [szerk.]: Változó szerepek, változó városképek. Kassa és Miskolc a 20. században)	123
„Salaryman” és samuráj (Jeff Kingston: A modern japán kihívásai)	125

ELŐSZÓ

Egy könyv, egy vélemény, 2000 leütés – gyors mennybemenetel vagy egy kis halál... *A Penge*.

Ez a gyűjteményes kötet a szerző *Új Szó* című napilapban két időszakban (2011–2012-ben és 2018–2019-ben) megjelent rövidkritikáiból ad válogatást. A *Penge* rovat 2006-ban Németh Zoltán ötlete nyomán (és szerzőségével) indult: olyan írásokat közölt, amelyek a kortárs magyar irodalom egy-egy friss alkotását értékelték, és pontozták is azokat (egyőtől tízig). Némethet követően többek között Cseh Zoltán, Zólya Andrea Csilla, Radics Viktória, Szászi Zoltán, Vida Gergely és Juhász Tibor vállalta és alakította a saját ízlése szerint a sorozatot. A pontozás mint műfaji elem mindvégig megmaradt, a tematika azonban bővült: a későbbi szerzők a világirodalom és az irodalomtudomány területére is kitekintettek.

Az itt közölt válogatásban is megfigyelhető a szerző egyéni érdeklődése, voltaképp rendkívül változatos az anyag: líra

és próza, illusztrált könyv és ifjúsági irodalom, irodalom- és társadalomtudomány egyaránt helyet kapott. Mivel az írások elsősorban az adott kötetre vonatkozó, első kritikai reflexiókként bírnak jelentőséggel, és elsődlegesen a lehetséges olvasási stratégiák, értelmezési keretek feltérképezésében érdekeltek, a pontozást (amelynek a vizsgált kötetek hierarchiáját illetően csak aktuálisan volt jelentősége) elhagytuk. Ugyanezért az időrendet is elvetettük: a kritikák a tárgyuk műfaji vagy poétikai hasonlósága mentén rendeződnek. Teljes körű műelemzésre (műfaji okokból) nyilvánvalóan nem vállalkoznak, de orientálnak, értékelnek, és mindenekelőtt vitára készítetnek.

Metszetek, karcok, pengék.

Privát dialektika.

Nagy Csilla
Privát dialektika
Válogatás a Penge-kritikákból

Megjelent a Madách Egyesület, Pozsony gondozásában 2020-ban.
Első kiadás. Oldalszám 128. Felelős kiadó és szerkesztő: Csanda Gábor. Olvasószerkesztő és korrektor: Mizser Attila. Borítóterv és nyomdai előkészítés: Gyenes Gábor. Borítófotó: Mizser Attila. Nyomta a Valeur Kft., Dunaszerdahely.

Csilla Nagy
Privátna dialektika
Výber krátkych kritik

Vydal Spolok Madách – Madách Egyesület, Bratislava, 2020. IČO 30807719. Prvé vydanie. Počet strán 128. Náklad 250. Vydavateľ a redaktor: Gábor Csanda. Jazykový redaktor a korektor: Attila Mizser. Návrh obálky a grafická úprava: Gábor Gyenes. Fotografia na obálke: Attila Mizser. Vytlačil Valeur, s.r.o., Dunajská Streda.

ISBN 978-80-89833-16-0